

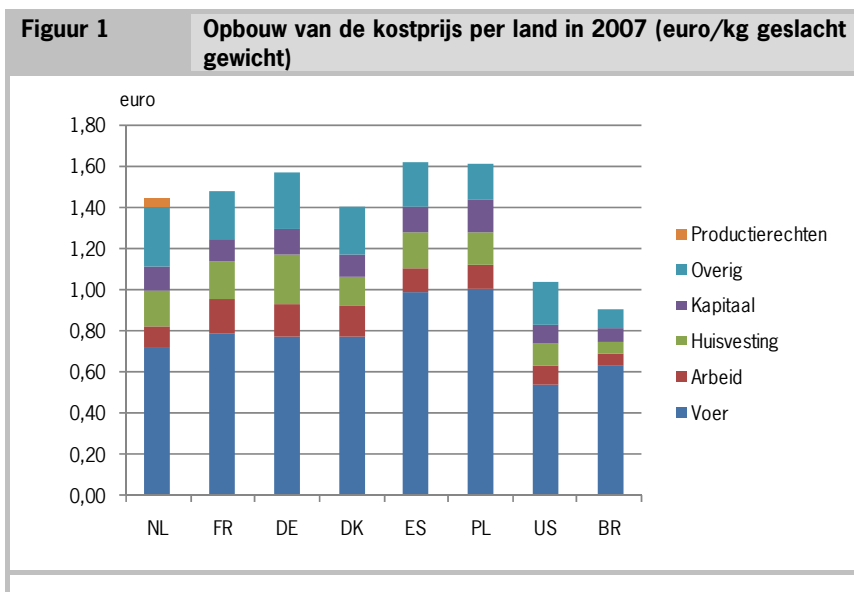
Nederlandse varkenshouderij produceert uitstekend, maar kostprijs staat onder druk

Robert Hoste

De productiekosten in de varkenshouderij staan sterk onder invloed van de ontwikkeling van voerprijzen en wettelijke maatregelen. Deze verschillen zowel tussen bedrijven als tussen landen. Een vergelijking van productiekosten per eenheid geeft een indruk van de concurrentiekracht van een land. In opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de Productschappen Vee, Vlees en Eieren (PVE) heeft het LEI een kostprijsvergelijking gemaakt van een aantal varkensproducerende landen.

Kostprijs 2007

De berekende kostprijs van varkenshouderij in Nederland bedraagt in 2007 € 1,40 per kg geslacht gewicht, exclusief btw en exclusief kosten van productierechten. Voor bedrijven die regelmatig uitbreiden kan gerekend worden met extra kosten van aangekochte productierechten van circa 5 cent per kg geslacht gewicht.

De Nederlandse kostprijs ligt samen met die van Denemarken op het laagste niveau binnen Europa (figuur 1). Indien kosten van productierechten worden meegeteld, heeft Nederland echter een kostenachterstand ten opzichte van Denemarken. Frankrijk neemt een goede derde plaats in, terwijl Duitsland, Polen en Spanje met een circa 20 cent hogere kostprijs duidelijk op afstand staan van de eerstgenoemde twee landen. Ondanks dure stallen, arbeid en hoge kosten voor bijvoorbeeld mestafzet, heeft Nederland dus een betrekkelijk gunstige kostprijs, als gevolg van een hoge productiviteit en productie-efficiëntie. De productiekosten in de VS en Brazilië liggen echter aanmerkelijk lager.

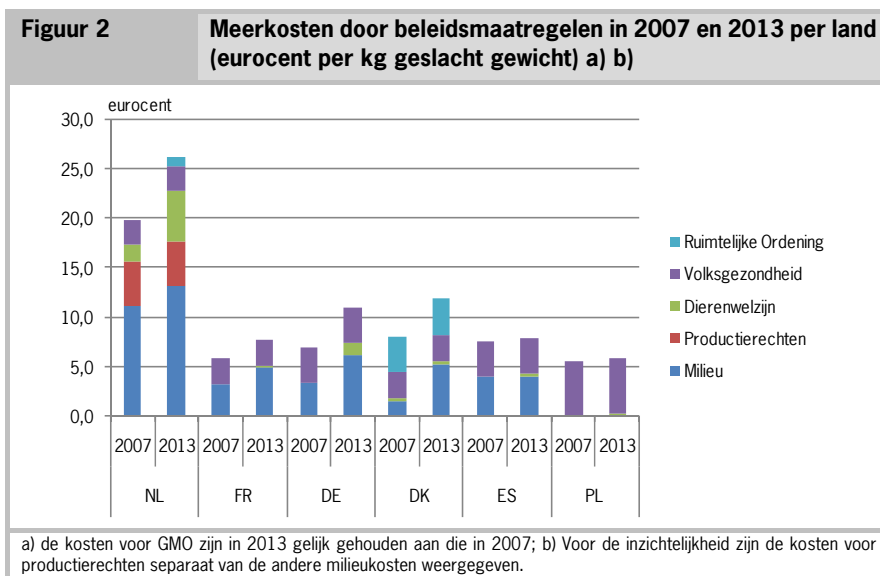
Voerprijsstijging

Sinds 2007 is de kostprijs duidelijk gestegen door een wereldwijde stijging van de prijzen van veevoedergrondstoffen. De prijs van het gemiddelde voerpakket voor een gesloten varkensbedrijf in Nederland is tussen juli 2006 en juni 2008 met 56% gestegen. Bij het voerprijsniveau van zomer 2008 (juni - augustus) zou de kostprijs in Nederland 18 cent hoger zijn dan de eerdergenoemde € 1,40 (exclusief btw en kosten voor rechten). De kostenstijging is in andere landen trouwens in het algemeen hoger dan in Nederland, doordat de voederbenutting in Nederland in zowel de vleesvarkenshouderij als de zeugenhouderij (vanwege de hoge productiviteit van de zeugen) gunstiger is dan in de andere landen.

Kosten door regelgeving

Kostprijsverschillen tussen landen hangen deels samen met verschillen in regelgeving. Binnen de EU is sprake van een ongelijke uitgangssituatie ten aanzien van bestaande overheidsmaatregelen, welke ook samenhangen met verschillen in ruimtelijke druk.

Belangrijke kostenposten ten gevolge van de regelgeving in Nederland zijn mestafzet, emissiereductie, productierechten en kosten voor dierenwelzijnsmaatregelen. In 2007 bedragen de meerkosten door overheidsbeleid 20 cent per kg geslacht gewicht, wat tot 2013 op zal lopen tot 26 cent (figuur 2). In andere landen zijn de meerkosten momenteel lager, en ook de verwachte kostentoename tot 2013 is kleiner. In de vergelijking is nog geen rekening gehouden met een verdere stijging van de kosten door het asynchrone toelatingsbeleid van nieuwe genetisch gemodificeerde (GMO-)grondstoffen. Indien GMO-grondstoffen en diermeel in varkensvoer worden toegestaan, kunnen de kosten dalen.

In 2013 zal de kostprijs (inclusief kosten van productierechten en toegenomen kosten als gevolg van beleidsmaatregelen) in Nederland ongeveer € 1,51 per kg bedragen. Die kostprijs per kg is dan hoger dan die in Denemarken (€ 1,44) en Frankrijk (€ 1,49). Hoewel (een deel van) onze EU-concurrenten ook met toenemende kosten voor beleidsmaatregelen te maken heeft en krijgt, moet geconcludeerd worden dat de relatieve kostprijspositie van Nederland ongunstiger wordt.

De scherpere leefoppervlaktenorm voor vleesvarkens in het Nederlandse Varkensbesluit heeft een ongunstig effect op de kostprijsontwikkeling in de Nederlandse varkenssector. Voor een goede concurrentiepositie binnen de EU is gemeenschappelijke regelgeving en vergelijkbare interpretatie en implementatie van regelgeving van belang. De kostendruk door hoge mestafzetkosten, ammoniakemissieregelgeving en productierechten hangen samen met de hoge regionale dichtheid in Nederland, wat ook voordelen brengt in

de zin van sectorstructuur en logistiek.

Het huidige EU-beleid betreffende de GMO's en diermeel, en het ontbreken van Non Trade Concerns in het kader van de WTO-onderhandelingen, hebben een negatief effect op de kostprijsontwikkeling en concurrentiepositie van de Europese varkenssector ten opzichte van derde landen. In Brazilië en de VS zijn nauwelijks beperkende maatregelen van toepassing op gebied van dierenwelzijn en milieu. In de VS is er op deelstaatniveau en bij private partijen wel toenemende belangstelling voor dierenwelzijn. Milieu speelt in de VS wel een rol, maar dit leidt nog niet of nauwelijks tot kostenstijging.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de kostprijspositie van Nederlands varkensvlees in 2007 gunstig is, maar dat die de komende jaren ongunstiger zal worden als gevolg van verder stijgende kosten vanwege beleidsmaatregelen. De varkenssector in Nederland heeft binnen Europa echter op andere punten wel degelijk voordelen, zoals op het gebied van vakmanschap, ondernemerschap, schaalgrootte, kennis- en informatie-uitwisseling, dienstverlening, beschikbaarheid van kapitaal en een professionele, exportgeoriënteerde vleesindustrie.

Meer informatie:

Rapport 2008-082 *Productiekosten van varkens; een internationale vergelijking*